

Ambdós - ambdues

Ambdues institucions o les dues institucions?

ÀREA TEMÀTICA: **Llengua. Sintaxi**

TÍTOLS ASSOCIATS: **tots dos, els dos, totes dues, les dues**

DATA D'ACTUALITZACIÓ: 1/10/2002

SOLUCIÓ: **Les dues institucions, totes dues institucions (solucions preferents)**

Ambdues institucions

ARGUMENTACIÓ:

Tot i que la primera documentació del mot *ambdós - ambdues* és del segle XIII, freqüent ja en Llull i Jaume I (si més no en la forma *amdós, amdues*), des del segle XVI, segons Joan Coromines, probablement va caure en forta decadència i va continuar usant-se literàriament, però la llengua parlada aviat va mostrar tendència a usar la combinació *tots dos - totes dues*.

Ambdós i *ambdues* es poden fer servir com a adjectiu i com a pronom (*ambdues institucions signaran un conveni de col·laboració, ambdues signaran un conveni de col·laboració*). Ara bé, com ja apuntava Coromines i també altres autors, *ambdós* i *ambdues* són formes pròpies de la llengua escrita, gairebé exclusivament literàries, i a més d'un registre formal. En català, però, disposem de diverses solucions substitutòries de l'anterior per als textos de caràcter planer: *totes dues institucions; les dues institucions; totes dues*.

En català oriental, quan el substantiu (*institucions*) està sobreentès, s'usa l'adjectiu *tot* en lloc de l'article definit: *van signar totes dues* (en lloc de *van signar les dues*). Ara bé, segons diversos manuals i llibres d'estil (*Gramàtica del català actual*, de López del Castillo, i el *Diccionari de dubtes del català*, de Paloma i Rico, com també la mateixa *Proposta per a un estàndard oral. II: Morfologia*, de l'IEC), en català occidental l'expressió *van signar les dues* és una solució corrent. Sobre aquest darrer exemple (per saber-ne la distribució dialectal i l'ús o els usos estàndards), esperem la resposta de l'IEC a una consulta formulada en aquest sentit per la Direcció General de Política Lingüística.

Respecte a *les dues institucions* i *totes dues institucions*, hem de dir que totes dues solucions són correctes en català. El segon exemple (el numeral precedit de *totes*) és bastant corrent quan es vol emfasitzar la idea que cap de les dues institucions no resulta exclosa de l'afirmació. Ara bé, hi ha una restricció quan es fa servir el *tot*, i és quan el substantiu porta un altre determinant: **Totes dues institucions estatals signaran el conveni*. En aquest darrer cas, l'única forma correcta és sense *totes* (*Les dues institucions estatals signaran el conveni*).